

28 Νοεμβρίου 2017

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΣΦΥΞΙΑΣ ΤΩΝ ΑΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

Είναι σαφές ότι τα τελευταία χρόνια, παρά τις διάφορες δεσμεύσεις της πολιτικής ηγεσίας ότι τάσσεται στο πλευρό της «Αριστείας» αλλά και τη δέσμευσή της για υποστήριξη του δημόσιου Πανεπιστημίου, η χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων ολοένα και μειώνεται. Αυτό έχει ως συνέπεια την δραματική μείωση του προσωπικού ενώ ο αριθμός των φοιτητών παραμένει σταθερός. Η μείωση αυτή είναι ιδιαίτερα εμφανής στα κεντρικά Πανεπιστήμια όπου ο μέσος όρος ηλικίας είναι μεγάλος και οι αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδότησης πολλές. Από την άλλη, τα ποσά τα οποία μπορούν να διαθέσουν τα τμήματα για την υποστήριξη των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους είναι μηδαμικά. Έτσι, δεν υπάρχει πρόσβαση σε επιστημονικά περιοδικά, είναι σχεδόν αδύνατο να αυτοχρηματοδοτηθεί η συμμετοχή σε συνέδρια στο εξωτερικό. Η δε υποβάθμιση των μεταπτυχιακών σπουδών (έλλειψη υποτροφιών και μη χρηματοδότηση διδακτορικών σπουδών, καθιέρωση διδάκτρων, εξάλειψη των κονδυλίων απασχόλησης μεταπτυχιακών σε εργαστήρια και σε ασκήσεις) ντε φάκτο αποστερεί τα μέλη ΔΕΠ από δυναμικούς συνεργάτες που πλέον στρέφονται προς το εξωτερικό. Τέλος, οι ερευνητικές άδειες δίνονται με το σταγονόμετρο αφού οι διδακτικές ανάγκες με δυσκολία υποστηρίζονται.

Παρόλες τις αντιξοότητες, τα αποτελέσματα της συρρίκνωσης αυτής δεν είναι τόσο εμφανή στους φοιτητές και στην κοινωνία, χάρη στην προσπάθεια των συναδέλφων οι οποίοι εργάζονται πολύ πέραν των από τον νόμο διδακτικών υποχρεώσεων

τους. Το μέλος ΔΕΠ που επιθυμεί να έχει μία αξιοπρεπή διδακτική και συνάμα ερευνητική παρουσία, θα πρέπει να περιορίσει τις δραστηριότητες του στις απολύτως απαραίτητες, ακόμα και τον χρόνο που διαθέτει για τον ύπνο του.

Πέρα από τα παραπάνω προφανή, θα θέλαμε να προβάλλουμε και μία μη απολύτως προφανή συνέπεια όλων των παραπάνω: Τα μέλη ΔΕΠ, ακόμα και αυτά που εκλέχτηκαν με τις πλέον αξιολογικές διαδικασίες, έχουν να αντιμετωπίσουν μία όλο και διευρυνόμενη ανισότητα στις διαδικασίες κρίσης για την εξέλιξή τους, έχοντας ως συνυποψήφιους επιστήμονες οι οποίοι εργάζονται σε πολύ καλύτερα ακαδημαϊκά περιβάλλοντα, όπου οι ελλείψεις των Ελληνικών Πανεπιστημίων θεωρούνται αδιανόητες. Και εδώ έρχονται μια σειρά από διλλήματα και πειρασμοί:

- Ο επιστήμονας που για οποιοδήποτε λόγο επιθυμεί να εργαστεί σε ένα Ελληνικό Πανεπιστήμιο είναι υποχρεωμένος να θέσει υποψηφιότητα στην εξέλιξη μέλους ΔΕΠ, αφού δεν υπάρχουν παρά ελάχιστες ως μηδενικές ανοιχτές θέσεις στις οποίες θα μπορούσε να βάλει υποψηφιότητα.

- Είναι πραγματικός πειρασμός ο συνάδελφος που υπηρετεί σε ένα Ελληνικό Πανεπιστήμιο να περιορίσει την διδασκαλία του και την οργάνωση και προετοιμασία της στην απολύτως απαραίτητη, ώστε να μπορέσει να εστιάσει – όσο αυτό είναι δυνατόν υπό τις υπάρχουσες συνθήκες – στο ερευνητικό του έργο το οποίο και τελικά βαραίνει σχεδόν αποκλειστικά στις διαδικασίες κρίσης.

- Από την άλλη ένα Τμήμα και ένα εκλεκτορικό σώμα έχει τον πειρασμό ανάμεσα σε ισάξιους υποψηφίους – ή ακόμα και σε υποψηφίους που η επισημονική διαφορά τους είναι δυσδιάκριτη – να επιλέξει τον εξωτερικό υποψήφιο ώστε το Τμήμα να αποκτήσει περισσότερο προσωπικό και να ελαφρυνθεί ο δυσβάστακτος διδακτικός φόρτος. Άλλωστε, με εξαίρεση τις λιγοστές θέσεις που δόθηκαν πρόσφατα και για περισσότερα από 6 έτη, ο μοναδικός τρόπος που έχουν τα ήδη γερασμένα τμήματα να αποκτήσουν περισσότερο προσωπικό είναι να εκλέγουν εξωτερικούς υποψηφίους στις εξελίξεις.

Πέρα από όλα αυτά, η παγίωση μίας κατάστασης στην οποία ο εξωτερικός υποψήφιος έχει το προβάδισμα και η εξέλιξη των εσωτερικών μελών δεν είναι επιθυμητή, οδηγεί σε ένα κλίμα μιζέριας και εγκατάλειψης της ερευνητικής προσπάθειας από τα μέλη ΔΕΠ. Δυστυχώς, χωρίς αύξηση των θέσεων ΔΕΠ στα Πανεπιστήμια και της χρηματοδότησης για την έρευνα γενικότερα, τα υπηρετούντα μέλη ΔΕΠ δεν θα μπορούν να κρατήσουν επ' αό-

ριστο τις δυσμενείς συνέπειες της υποχρηματοδότησης, αόρατες στους φοιτητές και στην κοινωνία.

Είναι πολύ δύσκολο κάτω από αυτές τις συνθήκες, που εκ των πραγμάτων θέτουν την επιστημονική (αλλά και φυσική) επιβίωση των υπηρετούντων μελών ΔΕΠ σε αντιπαράθεση με την επιβίωση των σε συνθήκες διάλυσης λειτουργούντων τμημάτων, να βρεθεί λύση. Διότι, προς όποια κατεύθυνση και να πέσει το βάρος, όσο τα ΑΕΙ τελούν υπό οικονομική ασφυξία, τελικά και μακροπρόθεσμα οι απώλειες θα βαρύνουν τα ίδια τα ΑΕΙ είτε αυτά επιλέγουν προσλήψεις νέων συναδέλφων εις βάρος των εξελίξεων των παλαιών είτε απορρίπτουν τους νέους υποψηφίους υπέρ των παλαιών. Δηλαδή, όσο παγώνονται αντικειμενικές συνθήκες που απαιτούν Ηράκλειες προσπάθειες από τα μέλη ΔΕΠ των Ελληνικών ΑΕΙ για πραγματοποίηση έρευνας ανταγωνιστικής στο διεθνές περιβάλλον, τόσο και μοιραία οι συνάδελφοι θα μένουν πίσω, ανεξάρτητα από την κατάστασή τους κατά την ημέρα της εκλογής τους.

Το θέμα τελικά δεν είναι η επιλογή του εσωτερικού ή του εξωτερικού υποψηφίου σε διαδικασίες κρίσης. Το θέμα είναι η ανατροπή της πολιτικής της οικονομικής ασφυξίας των ΑΕΙ που τελικά αποτελεί την γενεσιουργό αιτία των τριβών που παρουσιάζονται κατά τις διαδικασίες εξέλιξης ήδη υπηρετούντων μελών ΔΕΠ.

Ο Πρόεδρος

Κ. Μηλολιδάκης

Ο Γραμματέας

Α. Μανουσάκης